

DE FORENTE NASJONERS
PAKT

VEDTEKTER FOR
DEN MELLOMFOLKELIGE
DOMSTOL

JAN 26 1995

UNITED NATIONS, NEW YORK

INNLEDNING

De Forente Nasjoners Pakt ble undertegnet 26. juni 1945 i San Francisco ved avslutningen av De Forente Nasjoners konferanse om mellomfolkelig organisasjon, og den trådte i kraft 24. oktober 1945. Vedtekter for Den mellomfolkelige domstol er en integrert del av Pakten.

Endringene i artiklene 23, 27 og 61 i FN-pakten, vedtatt av Generalforsamlingen 17. desember 1963, trådte i kraft 31. august 1965. En ytterligere endring av artikkel 61 ble vedtatt av Generalforsamlingen 20. desember 1971 og trådte i kraft 24. september 1973. Endringen i artikkel 109, vedtatt av Generalforsamlingen 20. desember 1965, trådte i kraft 12. juni 1968.

Endringen i artikkel 23 utvider Sikkerhetsrådets medlemstall fra 11 til 15. Endringen i artikkel 27 fastsetter at vedtak i Sikkerhetsrådet i prosedyresaker må gjøres med 9 (tidligere 7) ja-stemmer og i alle andre saker med 9 ja-stemmer (tidligere 7), deriblant de faste medlemmers stemmer.

Ved endringen av artikkel 61, som trådte i kraft 31. august 1965, ble Det økonomiske og sosiale råds medlemstall utvidet fra 18 til 27.

Ved følgende endring av denne artikkel, som trådte i kraft 24. september 1973, ble medlemstallet utvidet fra 27 til 54.

Endringen i artikkel 109 som gjelder artikkelens første punkt, går ut på å holde en generalkonferanse for medlemsstatene i den hensikt å revidere Pakten til tid og på sted som fastsettes med to tredjedels flertall av Generalforsamlingens medlemmer og ved beslutning av hvilke som helst 9 (tidligere 7) medlemmer av Sikkerhetsrådet. Punkt 3) i artikkel 109, som gjelder avholdelse av en eventuell revisjonskonferanse under den 10. ordinære sesjon i Generalforsamlingen, er blitt bibeholdt i sin opprinnelige form når det gjelder „hvilke som helst 7 medlemmer av Sikkerhetsrådet“, idet dette punkt ble behandlet av Generalforsamlingen i 1955 under den 10. ordinære sesjon og av Sikkerhetsrådet.

DE FORENTE NASJONERS PAKT

*Vi De Forente Nasjoners folk
som er bestemt på*

å redde kommende slektledd fra krigens svøpe som to ganger i vår livstid har brakt usigelig sorg over menneskeheten, og

atter å bekrefte vår tro på grunnleggende menneskerettigheter, på det enkelte menneskes verdighet og verdi, på menns og kvinners og på små og store nasjoners like rett, og

å skape betingelser under hvilke rettferdighet og respekt for de forpliktelser som grunner seg på traktater og andre folkerettskilder kan opprettholdes, og

å fremme sosialt framskritt og bedre levevilkår under større frihet,

og for disse formål

å vise forståelse overfor hverandre og leve sammen i fred som gode naboer, og

å forene våre krefter for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet, og

ved godkjenningen av visse prinsipper og innføringen av visse fremgangsmåter å sikre at væpnet makt ikke brukes uten i felles interesse, og

ved mellomfolkelig samarbeid å fremme økonomisk og sosial framgang for alle folk,

har besluttet å forene våre anstrengelser for å nå disse mål.

Følgelig har våre respektive regjeringer gjennom representanter samlet i byen San Francisco, som har fremvist sine fullmakter som ble funnet i behørig stand, blitt enige om denne Pakt for De Forente Nasjoner og vi oppretter herved en mellomfolkelig organisasjon som skal hete De Forente Nasjoner.

KAPITEL I.

Formål og prinsipper.

Artikkel 1.

De Forente Nasjoners formål er:

1) å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet, og i dette øyemed å treffe effektive, kollektive tiltak for å hindre og fjerne trusler mot freden og å undertrykke angrepshandlinger eller andre fredsbrudd, og å sørge for at mellomfolkelige tvister eller situasjoner som kan lede til fredsbrudd, blir ordnet eller bilagt ved fredelige midler i samsvar med rettferdighetens og folkerettens prinsipper;

2) å utvikle vennskapelige forhold mellom nasjoner grunnlagt på respekt for prinsippet om folkenes like rett og selvbestemmelsesrett og å treffe andre tiltak som er egnet til å styrke verdensfreden;

3) å få i stand mellomfolkelig samarbeid om løsningen av mellomfolkelige problemer av økonomisk, sosial, kulturell eller humanitær art, og å fremme og oppmuntre respekt for menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle uten hensyn til rase, kjønn, språk eller religion; og

4) å være et sentrum for samordning av nasjonenes virke for å nå disse felles mål.

Artikkel 2.

For å nå de mål som er nevnt i artikkel 1, skal organisasjonen og dens medlemmer handle i samsvar med følgende prinsipper:

1) Organisasjonen er grunnlagt på prinsippet om alle medlemmers suverene likhet.

2) For å sikre alle medlemmene de rettigheter og fordeler som følger av medlemskapet, skal de alle ærlig og oppriktig oppfylle de forpliktelser de har påtatt seg i samsvar med denne Pakt.

3) Alle medlemmer skal bilegge sine mellomfolkelige tvister ved fredelige midler på en slik måte at mellomfolkelig fred, sikkerhet og rettferdighet ikke settes i fare.

4) Alle medlemmer skal i sine mellomfolkelige forhold avholde seg fra trusler om eller bruk av væpnet makt mot noen stats territoriale integritet eller politiske uavhengighet eller på noen annen måte som er i strid med De Forente Nasjoners formål.

5) Alle medlemmer skal yte De Forente Nasjoner enhver bistand i alle tiltak den treffer i samsvar med denne Pakt, og skal

avholde seg fra å yte bistand til noen stat som De Forente Nasjoner anvender forebyggende tiltak eller tvangstiltak mot.

6) Organisasjonen skal sørge for at stater som ikke er medlemmer av De Forente Nasjoner, opptrer i samsvar med disse prinsipper i den utstrekning dette er nødvendig for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet.

7) Intet i denne Pakt berettiger De Forente Nasjoner til å blande seg inn i forhold som etter sin natur ligger innenfor noen stats egen jurisdiksjon eller innebærer at noe medlem må underkaste slike saker bileggelse etter denne Pakt; men dette prinsipp skal ikke hindre anvendelsen av tvangstiltak etter kapitel VII.

KAPITEL II.

Medlemskap.

Artikkel 3.

Opprinnelige medlemmer av De Forente Nasjoner er de stater som har deltatt i De Forente Nasjoners konferanse om mellomfolkelig organisasjon i San Francisco eller som tidligere har undertegnet De Forente Nasjoners erklæring av første januar 1942,

og som undertegner og ratifiserer denne Pakt i samsvar med artikkel 110.

Artikkel 4.

1) Medlemskap i De Forente Nasjoner står åpent for alle andre fredselskende stater som påtar seg de forliktelser som inneholdes i denne Pakt, og som i organisasjonens øyne er villige til og i stand til å oppfylle disse forpliktelser.

2) En slik stats opptaking som medlem av De Forente Nasjoner gjennomføres ved beslutning av Generalforsamlingen etter anbefaling av Sikkerhetsrådet.

Artikkel 5.

Et medlem av De Forente Nasjoner som Sikkerhetsrådet har anvendt forebyggende tiltak eller tvangstiltak mot, kan av Generalforsamlingen suspenderes fra utøvelsen av sine rettigheter og privilegier som medlem etter anbefaling av Sikkerhetsrådet. Et medlem kan gjeninnsettes i disse rettigheter og privilegier av Sikkerhetsrådet.

Artikkel 6.

Et medlem av De Forente Nasjoner som vedholdende har krenket Paktens prinsipper, kan utstøtes av organisasjonen av General-

forsamlingen etter anbefaling av Sikkerhetsrådet.

KAPITEL III.

Organer.

Artikkel 7.

1) Følgende organer opprettes som De Forente Nasjoners hovedorganer: en Generalforsamling, et Sikkerhetsråd, et Økonomisk og sosialt råd, et Tilsynsråd, en Mellomfolkelig domstol og et Sekretariat.

2) Det kan i samsvar med denne Pakt opprettes slike underordnede organer som finnes nødvendige.

Artikkel 8.

De Forente Nasjoner skal ikke legge noen hindringer i veien for menns og kvinners adgang til å delta i en hvilken som helst egenskap og på like vilkår i hovedorganene og de underordnede organer.

KAPITEL IV.

Generalforsamlingen.

Sammensetning.

Artikkel 9.

1) Generalforsamlingen skal bestå av alle medlemmer av De Forente Nasjoner.

2) Intet medlem skal ha mer enn fem representanter i Generalforsamlingen.

Oppgaver og myndighet.

Artikkel 10.

Generalforsamlingen kan drøfte alle spørsmål eller saker som faller inn under denne Pakt, eller som vedrører de oppgaver og den myndighet som er tillagt de organer som er nevnt i Pakten, og kan, med den unntagelse som følger av artikkel 12, vedta anbefalinger til De Forente Nasjoners medlemmer eller til Sikkerhetsrådet eller både til medlemmene og Rådet i alle slike spørsmål eller saker.

Artikkel 11.

1) Generalforsamlingen kan drøfte de alminnelige prinsipper for samarbeid for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet, herunder også prinsippene for avrustning og regulering av rustningene, og kan vedta anbefalinger om slike prinsipper til medlemmene eller Sikkerhetsrådet eller til både medlemmene og Rådet.

2) Generalforsamlingen kan drøfte ethvert spørsmål vedrørende opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet som legges

fram for den av et medlem av De Forente Nasjoner eller av Sikkerhetsrådet eller av en stat, som ikke er medlem av De Forente Nasjoner, i samsvar med artikkel 35, punkt 2, og kan, med den unntagelse som følger av artikkel 12, vedta anbefalinger om slike spørsmål til vedkommende stat eller stater eller til Sikkerhetsrådet eller både til Rådet og vedkommende stat. Ethvert slikt spørsmål skal, hvis det krever noe tiltak, av Generalforsamlingen henvises til Sikkerhetsrådet enten før eller etter drøftelsen.

3) Generalforsamlingen kan henlede Sikkerhetsrådets oppmerksomhet på situasjoner som kan antas å sette mellomfolkelig fred og sikkerhet i fare.

4) Den myndighet som er tillagt Generalforsamlingen i denne artikkel, begrenser ikke området for den alminnelige bestemmelse i artikkel 10.

Artikkel 12.

1) Så lenge Sikkerhetsrådet utøver den myndighet Pakten gir det i forbindelse med en tvist eller en situasjon, skal Generalforsamlingen ikke vedta noen anbefaling vedrørende denne tvist eller situasjon, hvis ikke Sikkerhetsrådet ber om det.

2) Generalsekretæren skal, med Sikkerhetsrådets samtykke, underrette Generalforsamlingen under hver samling om alle saker vedrørende opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet som blir behandlet av Sikkerhetsrådet, og skal på samme måte underrette Generalforsamlingen, eller hvis denne ikke er samlet, De Forente Nasjoners medlemmer, i det øyeblikk Sikkerhetsrådet slutter å behandle en slik sak.

Artikkel 13.

1) Generalforsamlingen skal sette i gang undersøkelser og vedta anbefalinger i det øyemed:

- a. å fremme mellomfolkelig samarbeid på det politiske område og oppmuntre den gradvise utvikling av folkeretten og dens kodifikasjon;
- b. å fremme mellomfolkelig samarbeid på det økonomiske, sosiale, kulturelle, undervisningsmessige og helsemessige områder, og hjelpe til med å virkeliggjøre menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle uten hensyn til rase, kjønn, språk eller religion.

2) Generalforsamlingens videre ansvar, oppgaver og myndighet på de områder som

er nevnt i punkt 1 (b) ovenfor, er behandlet i kapitlene IX og X.

Artikkel 14.

Med de begrensninger som følger av artikkel 12, kan Generalforsamlingen anbefale tiltak til den fredelige ordning av enhver situasjon uansett dens opprinnelse, som den finner kan skade almenvellet eller det vennskapelige forhold mellom nasjoner, innbefattet situasjoner som er oppstått som følge av en krenkelse av de bestemmelser i Pakten som fastsetter De Forente Nasjoners formål og prinsipper.

Artikkel 15.

1) Generalforsamlingen skal motta og behandle årsberetninger og særberetninger fra Sikkerhetsrådet; disse beretninger skal bl. a. inneholde en redegjørelse for de tiltak Sikkerhetsrådet har truffet vedtak om eller satt i verk for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet.

2) Generalforsamlingen skal motta og behandle beretninger fra De Forente Nasjoners øvrige organer.

Artikkel 16.

Generalforsamlingen skal utføre de funksjoner med hensyn til det mellomfolkelige

tilsynssystem som er tillagt den i kapitlene XII og XIII, herunder godkjenningen av tilsynsavtaler for områder som ikke er betegnet som strategiske.

Artikkel 17.

1) Generalforsamlingen skal behandle og godkjenne organisasjonens budsjett.

2) Organisasjonens utgifter skal bæres av medlemmene i det forhold som fastsettes av Generalforsamlingen.

3) Generalforsamlingen skal behandle og godkjenne alle finansielle og budsjettmessige ordninger med de særorganisasjoner som er nevnt i artikkel 57 og skal gjennomgå slike særorganisasjoners administrasjonsbudsjetter med det formål å vedta anbefalinger til de respektive organisasjoner.

Stemmegivning.

Artikkel 18.

1) Hvert medlem av Generalforsamlingen skal ha en stemme.

2) Generalforsamlingens vedtak i viktige saker skal treffes ved to tredjedels flertall av de medlemmer som er til stede og stemmer. Disse saker skal omfatte: anbefalinger vedrørende opprettholdelsen av mellomfol-

kelig fred og sikkerhet, valg av de ikke-faste medlemmer av Sikkerhetsrådet, valg av medlemmer av Det økonomiske og sosiale råd, valg av medlemmer av Tilsynsrådet i samsvar med punkt 1 (c) i artikkel 86, opptaking av nye medlemmer i De Forente Nasjoner, suspensjon av de rettigheter og privilegier som følger av medlemskapet, utstøtelse av medlemmer, spørsmål vedrørende tilsynssystemets virksomhet, og budsjettspørsmål.

3) Vedtak i andre saker, herunder vedtak om at andre grupper av saker skal avgjøres ved to tredjedels flertall, skal treffes ved alminnelig flertall av de medlemmer som er til stede og stemmer.

Artikkel 19.

Et medlem av De Forente Nasjoner som ikke har oppfylt sine finansielle forpliktelser overfor organisasjonen, skal ikke ha stemmerett i Generalforsamlingen hvis restansen beløper seg til eller overstiger den kontingent som er ilignet medlemmet for de siste to år. Likevel kan Generalforsamlingen tillate et slikt medlem å stemme, hvis den er overbevist om at restansen skyldes forhold som vedkommende medlem ikke var herre over.

Arbeidsordning.

Artikkel 20.

Generalforsamlingen skal møte i faste årlige samlinger og i slike sarsamlinger som forholdene måtte gjøre nødvendig. Sarsamlinger sammenkalles av generalsekretæren når Sikkerhetsrådet eller flertallet av De Forente Nasjoners medlemmer forlanger det.

Artikkel 21.

Generalforsamlingen vedtar sin egen arbeidsordning. Den velger sin president for hver samling.

Artikkel 22.

Generalforsamlingen kan opprette de underordnede organer som den anser nødvendige for å gjennomføre sine oppgaver.

KAPITEL V.

Sikkerhetsrådet.

Sammensetning.

Artikkel 23.

1) Sikkerhetsrådet skal bestå av femten medlemmer av De Forente Nasjoner. Republikken China, Frankrike, Sovjet-Samveldet, Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-

Irland samt Amerikas Forente Stater skal være faste medlemmer av Sikkerhetsrådet. Generalforsamlingen skal velge ti andre medlemmer av De Forente Nasjoner til ikke-faste medlemmer av Sikkerhetsrådet. Ved dette valg skal det tas særlig hensyn til, for det første de bidrag medlemmene av De Forente Nasjoner yter til opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet og til organisasjonens andre formål og dessuten til en rettferdig geografisk fordeling.

2) Sikkerhetsrådets ikke-faste medlemmer skal velges for en toårsperiode. Ved det første valg av ikke-faste medlemmer etter utvidelsen av medlemstallet i Sikkerhetsrådet fra elleve til femten skal to av de fire nye medlemmer velges for en ettårsperiode. Et medlem hvis periode er utløpet, skal ikke straks kunne gjenvelges.

3) Hvert medlem av Sikkerhetsrådet skal ha en representant.

Oppgaver og myndighet.

Artikkel 24.

1) For å sikre raske og effektive tiltak fra De Forente Nasjoners side overdrar medlemmene til Sikkerhetsrådet hovedansvaret for å opprettholde mellomfolkelig fred og

sikkerhet. De er enige om at Sikkerhetsrådet under utøvelsen av dette ansvar handler på deres vegne.

2) Under utøvelsen av dette ansvar skal Sikkerhetsrådet handle i samsvar med De Forente Nasjoners formål og prinsipper. Den særlige myndighet som er gitt Sikkerhetsrådet for å oppfylle disse plikter, er behandlet i kapitlene VI, VII, VIII og XII.

3) Sikkerhetsrådet skal sende Generalforsamlingen til behandling årsberetninger og, når nødvendig, særberetninger.

Artikkel 25.

De Forente Nasjoners medlemmer påtar seg å godta og sette i verk Sikkerhetsrådets vedtak i samsvar med denne Pakt.

Artikkel 26.

For å fremme opprettelsen og opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet med minst mulig spill av menneskelig arbeidskraft og økonomiske ressurser til rustninger, skal Sikkerhetsrådet være ansvarlig for, med bistand av Den militære stabskomité som omhandles i artikkel 47, å utarbeide planer om innføring av et system for regulering av rustningene, som skal forelegges De Forente Nasjoners medlemmer.

Stemmegiving.

Artikkel 27.

1) Hvert medlem av Sikkerhetsrådet skal ha en stemme.

2) Sikkerhetsrådets vedtak i spørsmål vedrørende saksbehandlingen skal treffes med minst ni stemmer.

3) Vedtak av Sikkerhetsrådet i alle andre saker skal treffes med minst ni stemmer, deriblant de faste medlemmers stemmer; men ved vedtak etter kapitel VI og etter punkt 3 i artikkel 52 skal en stat som er part i tvisten unnlate å stemme.

Arbeidsordning.

Artikkel 28.

1) Sikkerhetsrådet skal være slik organisert at det kan være i funksjon uavbrutt. Alle Sikkerhetsrådets medlemmer skal derfor alltid være representert ved organisasjonens hovedsete.

2) Sikkerhetsrådet skal holde regelmessige møter hvor medlemmene, om de så måtte ønske, kan være representert ved et medlem av regjeringen eller en annen representant utpekt for anledningen.

3) Sikkerhetsrådet kan også møte utenfor organisasjonens hovedsete, på de steder som

etter Rådets oppfatning best kan lette dets arbeid.

Artikkel 29.

Sikkerhetsrådet kan opprette slike underordnede organer som det finner nødvendig for å oppfylle sine plikter.

Artikkel 30.

Sikkerhetsrådet skal vedta sin egen arbeidsordning, herunder også regler om valg av dets president.

Artikkel 31.

Et medlem av De Forente Nasjoner som ikke er medlem av Sikkerhetsrådet, kan delta, uten stemmerett, i drøftelsen av et hvilket som helst spørsmål som er forelagt Sikkerhetsrådet, når dette finner at vedkommende medlems interesser er særlig berørt.

Artikkel 32.

Et medlem av De Forente Nasjoner som ikke er medlem av Sikkerhetsrådet, og en stat som ikke er medlem av De Forente Nasjoner, skal når den er part i en tvist som er under behandling av Sikkerhetsrådet, innbys til å delta, uten stemme, i de drøftelser som gjelder tvisten. Sikkerhetsrådet skal

fastsette de betingelser det anser for rimelige for deltagelse av en stat som ikke er medlem av De Forente Nasjoner.

KAPITEL VI.

Fredelig bileggelse av tvister.

Artikkel 33.

1) Partene i tvister, hvis fortsatte beståen kan antas å sette opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet i fare, skal først av alt søke en løsning ved forhandling, undersøkelse, megling, forlik, voldgift, rettsavgjørelse, ved benyttelse av regionale organer eller ordninger eller ved andre fredelige midler etter deres eget valg.

2) Sikkerhetsrådet skal, når det finner det nødvendig, oppfordre partene til å bilegge sine tvister ved slike midler.

Artikkel 34.

Sikkerhetsrådet kan undersøke enhver tvist eller enhver situasjon som kan lede til mellomfolkelige rivninger eller foranledige en tvist, for å fastslå om den fortsatte beståen av tvisten eller situasjonen kan antas å sette opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet i fare.

Artikkel 35.

1) Et medlem av De Forente Nasjoner kan henlede Sikkerhetsrådets eller Generalforsamlingens oppmerksomhet på tvister eller situasjoner av den art som er omhandlet i artikkel 34.

2) En stat som ikke er medlem av De Forente Nasjoner, kan henlede Sikkerhetsrådets eller Generalforsamlingens oppmerksomhet på enhver tvist hvor den selv er part, hvis den på forhånd, for denne tvists vedkommende, påtar seg de forpliktelser med hensyn til fredelig bileggelse av tvister som denne Pakt inneholder.

3) Generalforsamlingens behandling av de saker som dens oppmerksomhet henledes på i medhold av denne artikkel, skal foregå etter bestemmelsene i artiklene 11 og 12.

Artikkel 36.

1) Sikkerhetsrådet kan på ethvert trin av en tvist av den art som er omhandlet i artikkel 33 eller en situasjon av lignende art, anbefale egnete framgangsmåter eller metoder for å løse dem.

2) Sikkerhetsrådet bør ta i betraktning de framgangsmåter for fredelig bileggelse av tvister som allerede er antatt av partene.

3) Når Sikkerhetsrådet vedtar anbefalinger etter denne artikkel, bør det også ta i betraktning at rettstvister som hovedregel av partene bør bringes inn for Den mellomfolkelige domstol i samsvar med Domstolens vedtekter.

Artikkel 37.

1) Hvis partene i en tvist av den art som omhandles i artikkel 33, ikke kan bilegge den ved de midler som omtales i nevnte artikkel, skal de henvise den til Sikkerhetsrådet.

2) Hvis Sikkerhetsrådet mener at tvistens fortsettelse virkelig vil kunne sette opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet i fare, skal det avgjøre om det skal treffe tiltak i samsvar med artikkel 36 eller om det skal anbefale slike vilkår for bileggelse som det finner rimelige.

Artikkel 38.

Uten at det innebærer noen innskrenkning i artiklene 33 til 37 kan Sikkerhetsrådet, hvis alle tvistens parter anmoder om det, vedta anbefalinger til partene med sikte på en fredelig bileggelse av tvisten.

KAPITEL VII.

Tiltak mot trusler mot freden, fredsbrudd og angrepshandlinger.

Artikkel 39.

Sikkerhetsrådet skal fastslå om det foreligger noen trusel mot freden, fredsbrudd eller angrepshandling, og skal vedta anbefalinger eller gjøre vedtak om hvilke tiltak som skal treffes i henhold til artiklene 41 og 42 for å opprettholde eller gjenopprette mellomfolkelig fred og sikkerhet.

Artikkel 40.

For å hindre at situasjonen forverres kan Sikkerhetsrådet, før det vedtar anbefalinger eller treffer vedtak om tiltak etter artikkel 39, oppfordre partene til å bøye seg for slike midlertidige forføyninger som Rådet finner nødvendige eller ønskelige. Slike midlertidige forføyninger skal ikke forrykke de respektive parters rettigheter, krav eller stilling. Sikkerhetsrådet skal ta tilbørlig hensyn til en unnlattelse av å bøye seg for slike midlertidige forføyninger.

Artikkel 41.

Sikkerhetsrådet kan avgjøre hvilke tiltak, bruk av væpnet makt ikke innbefattet,

som skal treffes for å sette i verk dets vedtak, og det kan oppfordre De Forente Nasjoners medlemmer til å gjennomføre slike tiltak. Disse kan omfatte hel eller delvis avbrytelse av økonomisk samkvem, av forbindelse pr. jernbane, sjø, luft, post, telegraf, radio eller på annen måte og brudd på de diplomatiske forbindelser.

Artikkel 42.

Skulle Sikkerhetsrådet mene at de tiltak som omhandles i artikkel 41 vil bli utilstrekkelige, eller at de har vist seg utilstrekkelige, kan det treffe slike tiltak ved stridskrefter i luften, til lands og til sjøs som måtte være nødvendige for å opprettholde eller gjenopprette mellomfolkelig fred og sikkerhet. Slike tiltak kan innbefatte demonstrasjoner, blokade og andre operasjoner av De Forente Nasjoners medlemmers stridskrefter i luften, til lands og til sjøs.

Artikkel 43.

1) Som bidrag til opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet påtar alle De Forente Nasjoners medlemmer seg å stille til Sikkerhetsrådets rådighet på dets oppfordring og i samsvar med særlig avtale

eller avtaler, de stridskrefter, og å yte den støtte og de lettelser, herunder retten til gjennomfart, som er nødvendig for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet.

2) Slik avtale eller avtaler skal bestemme antallet og arten av stridskrefter, deres beredskapsgrad, og hvor de skal være stasjonert, samt arten av de lettelser og den støtte som skal ytes.

3) Avtalen eller avtalene skal inngås så snart som råd er på Sikkerhetsrådets initiativ. De skal avsluttes mellom Sikkerhetsrådet og medlemmer eller grupper av medlemmer, og skal være gjenstand for ratifikasjon av signatarstatene i samsvar med deres respektive statsrettslige bestemmelser.

Artikkel 44.

Når Sikkerhetsrådet har vedtatt å bruke makt, skal det, før det anmoder en medlemsstat som ikke er medlem av Sikkerhetsrådet, om å stille væpnede styrker til rådighet med hjemmel i den avtale som er truffet i samsvar med artikkel 43, hvis vedkommende medlem så måtte ønske, innby dette medlem til å delta i Sikkerhetsrådets avgjørelser om anvendelsen av avdelinger som

tilhører vedkommende medlems væpnede styrker.

Artikkel 45.

For å sette De Forente Nasjoner i stand til å treffe militære tiltak som haster, skal medlemmene holde nasjonale luftstyrkeavdelinger i øyeblikkelig beredskap for deltagelse i felles mellomfolkelige tvangstiltak. Sikkerhetsrådet skal med bistand av Den militære stabskomité fastsette styrken av og beredskapsgraden for disse avdelinger og utarbeide planer for deres samordnede operasjoner innen den ramme som er trukket opp ved den eller de særlige avtaler som er omhandlet i artikkel 43.

Artikkel 46.

Planer for anvendelsen av væpnet makt skal utarbeides av Sikkerhetsrådet med bistand av Den militære stabskomité.

Artikkel 47.

1) Det skal opprettes en Militær stabskomité med den oppgave å råde og bistå Sikkerhetsrådet i alle saker vedrørende Sikkerhetsrådets behov for militære maktmidler til opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet, anvendelsen av og ledelsen av de

styrker som er stillet til dets rådighet, reguleringen av rustningene og eventuell avrustning.

2) Den militære stabskomiteé skal bestå av de faste rådsmedlemmers stabssjefer eller deres representanter. Et medlem av De Forente Nasjoner som ikke er fast representert i Komitéen, skal av Komitéen innbys til å slutte seg til den når en effektiv utførelse av Komitéens plikter krever at dette medlem deltar i dens arbeid.

3) Den militære stabskomiteé skal på Sikkerhetsrådets vegne være ansvarlig for den strategiske ledelse av de væpnete styrker som er stillet til Sikkerhetsrådets rådighet. Spørsmål i forbindelse med kommandoforholdet over slike styrker vil bli avgjort senere.

4) Den militære stabskomiteé kan med Sikkerhetsrådets samtykke og etter samråd med vedkommende regionale organer opprette regionale underkomitéer.

Artikkel 48.

1) De tiltak som er nødvendige for å gjennomføre Sikkerhetsrådets vedtak til opprettholdelse av mellomfolkelig fred og sikkerhet, skal treffes av alle De Forente Na-

sjoners medlemmer eller av enkelte av dem slik som Sikkerhetsrådet måtte bestemme.

2) Slike vedtak skal gjennomføres av De Forente Nasjones medlemmer direkte og gjennom deres tiltak i vedkommende mellomfolkelige organisasjoner som de er medlemmer av.

Artikkel 49.

De Forente Nasjones medlemmer skal gå sammen om å yte gjensidig støtte for gjennomføringen av de tiltak som er vedtatt av Sikkerhetsrådet.

Artikkel 50.

Hvis Sikkerhetsrådet treffer forebyggende tiltak eller anvender tvangstiltak mot en stat, har enhver annen stat, enten den er medlem av De Forente Nasjoner eller ikke, som finner seg stillet overfor økonomiske særproblemer som følge av gjennomføringen av slike tiltak, rett til å rådføre seg med Sikkerhetsrådet for å løse slike problemer.

Artikkel 51.

Intet i denne Pakt skal innskrenke den naturlige rett til individuelt eller kollektivt selvforsvar når et væpnet angrep er blitt

foretatt mot et medlem av De Forente Nasjoner, inntil Sikkerhetsrådet har truffet de tiltak som er nødvendige for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet. Tiltak som et medlem treffer under utøvelsen av denne rett til selvforsvar, skal øyeblikkelig meldes til Sikkerhetsrådet og skal ikke på noen måte innvirke på Sikkerhetsrådets myndighet eller plikt etter denne Pakt til når som helst å treffe slike tiltak som det finner nødvendige for å opprettholde eller gjenopprette mellomfolkelig fred og sikkerhet.

KAPITEL VIII.

Regionale ordninger.

Artikkel 52.

1) Intet i denne Pakt utelukker regionale ordninger eller organisasjoner til behandling av slike spørsmål vedrørende opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet som egner seg for regional behandling, under den forutsetning at slike ordninger eller organisasjoner og deres virksomhet er i samsvar med De Forente Nasjoners formål og prinsipper.

2) De av De Forente Nasjoners medlemmer som avtaler slike ordninger eller opp-

retter slike organisasjoner, skal gjøre sitt ytterste for å oppnå en fredelig bileggelse av lokale tvister gjennom slike regionale ordninger eller organisasjoner før de henviser dem til Sikkerhetsrådet.

3) Sikkerhetsrådet skal oppmuntre utviklingen av fredelig bileggelse av lokale tvister gjennom slike regionale ordninger eller organisasjoner enten etter vedkommende staters eget tiltak eller etter henvisning fra Sikkerhetsrådet.

4) Denne artikkel innskrenker ikke på noen måte anvendelsen av artiklene 34 og 35.

Artikkel 53.

1) Sikkerhetsrådet skal, når forholdene ligger til rette for det, gjøre bruk av slike regionale ordninger eller organisasjoner til på dets vegne å sette i verk tvangstiltak. Uten at Sikkerhetsrådet har godkjent det, skal dog intet tvangstiltak treffes i henhold til regionale ordninger eller av regionale organisasjoner, unntagen når det dreier seg om tiltak mot en fiendestat ifølge definisjonen i punkt 2 i denne artikkel, som er hjemlet i artikkel 107 eller i regionale ordninger rettet mot fornyelse av angrepspolitikk.

ken fra en slik stats side, inntil den tid da organisasjonen etter anmodning fra vedkommende regjeringer kan pålegges ansvaret for å hindre ytterligere angrep fra en slik stat.

2) Uttrykket fiendestat som er brukt i denne artikkels første punkt, får anvendelse på enhver stat som under den annen verdenskrig har vært en fiende av noen stat som har undertegnet denne Pakt.

Artikkel 54.

Sikkerhetsrådet skal til enhver tid bli holdt fullt underrettet om ethvert tiltak som er truffet eller under overveielse med hjemmel i regionale ordninger eller av regionale organisasjoner for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet.

KAPITEL IX.

Mellomfolkelig økonomisk og sosialt samarbeid.

Artikkel 55.

Med det formål å skape de faste forhold og den materielle velstand som er nødvendig for fredelige og vennskapelige forhold mellom nasjonene grunnlagt på respekten for prinsippet om folkenes like rett og selv-

bestemmelsesrett, skal De Forente Nasjoner fremme:

a. høyere levestandard, full sysselsetting og betingelser for økonomisk og sosialt fremskritt og utvikling;

b. løsningen av mellomfolkelige økonomiske, sosiale og helsemessige, og dermed beslektede spørsmål, mellomfolkelig samarbeid på kulturens og undervisningens felter; og

c. almen respekt for og overholdelse av menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle uten hensyn til rase, kjønn, språk eller religion.

Artikkel 56.

Medlemmene forplikter seg til både hver for seg og i fellesskap å samarbeide med organisasjonen for å nå de mål som er satt i artikkel 55.

Artikkel 57.

1) De forskjellige særorganisasjoner som er opprettet ved avtaler mellom regjeringer og som etter sine vedtekter har vidtrekkende mellomfolkelige forpliktelser på økonomiske, sosiale, kulturelle, undervisningsmessige, helsemessige og beslektede felter, skal knyttes til De Forente Nasjoner i samsvar med bestemmelsene i artikkel 63.

2) Slike organisasjoner som på denne måte er knyttet til De Forente Nasjoner, blir heretter kalt særorganisasjoner.

Artikkel 58.

Organisasjonen skal vedta anbefalinger om samordningen av særorganisasjonenes politikk og virksomhet.

Artikkel 59.

Organisasjonen skal, når forholdene ligger til rette for det, ta initiativet til forhandlinger mellom vedkommende stater om opprettelsen av de nye særorganisasjoner som er nødvendige for å nå de mål som er satt i artikkel 55.

Artikkel 60.

Ansvar for at de av organisasjonens oppgaver som er omhandlet i dette kapitel, blir utført, skal ligge hos Generalforsamlingen og, under Generalforsamlingens myndighet, hos Det økonomiske og sosiale råd som for dette formål skal ha den myndighet som er fastsatt i kapitel X.

KAPITEL X.

Det økonomiske og sosiale råd.

Sammensetning.

Artikkel 61.

1) Det økonomiske og sosiale råd skal bestå av femtifire medlemmer av De Forente Nasjoner valgt av Generalforsamlingen.

2) Med den unntagelse som følger av punkt 3, skal det hvert år for en treårsperiode velges atten medlemmer av Det økonomiske og sosiale råd. Et medlem hvis periode er utløpt, kan straks gjenvelges.

3) Ved det første valg etter utvidelsen av medlemstallet i Det økonomiske og sosiale råd fra tjuesju til femtifire medlemmer, skal det i tillegg til de medlemmer som er valgt i stedet for de ni medlemmer hvis funksjonstid utløper i slutten av det år, velges ytterligere tjuesju medlemmer. Funksjonstiden for ni av de nye medlemmer som velges på denne måte, skal utløpe etter ett år, og for ni andre medlemmer etter to år i samsvar med den ordning som blir truffet av Generalforsamlingen.

4) Hvert medlem av Det økonomiske og sosiale råd skal ha en representant.

Oppgaver og myndighet.

Artikkel 62.

1) Det økonomiske og sosiale råd kan

selv eller ved andre studere og avgi beretninger om mellomfolkelige økonomiske, sosiale, kulturelle, undervisningsmessige, helsemessige og beslektede spørsmål, og kan vedta anbefalinger angående ethvert slikt spørsmål til Generalforsamlingen, De Forente Nasjones medlemmer og vedkommende særorganisasjoner.

2) Det kan vedta anbefalinger for å fremme respekt for og overholdelse av menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle.

3) Det kan forberede konvensjonsutkast til fremleggelse for Generalforsamlingen om emner som faller inn under dets myndighetsområde.

4) I samsvar med regler som fastsettes av De Forente Nasjoner, kan det innkalle mellomfolkelige konferanser om emner som faller inn under dets myndighetsområde.

Artikkel 63.

1) Det økonomiske og sosiale råd kan avslutte avtaler med de særorganisasjoner som omtales i artikkel 57, for å fastslå de betingelser på hvilke vedkommende organisasjoner skal knyttes til De Forente Nasjo-

ner. Slike avtaler må godkjennes av Generalforsamlingen.

2) Det kan samordne særorganisasjonenes virksomhet ved rådslagning med og anbefalinger til disse organisasjoner og ved anbefalinger til Generalforsamlingen og til De Forente Nasjoners medlemmer.

Artikkel 64.

1) Det økonomiske og sosiale råd kan ta formålstjenlige skritt for å få regelmessige beretninger fra særorganisasjonene. Det kan treffe avtaler med De Forente Nasjoners medlemmer og med særorganisasjonene for å få beretninger om de skritt som er tatt for å sette i verk dets egne anbefalinger og anbefalinger vedtatt av Generalforsamlingen om saker innen dets myndighetsområde.

2) Det kan oversende sine merknader om disse beretninger til Generalforsamlingen.

Artikkel 65.

Det økonomiske og sosiale råd kan gi opplysninger til Sikkerhetsrådet og skal bistå Rådet når dette anmoder om det.

Artikkel 66.

1) Innen sitt myndighetsområde skal Det økonomiske og sosiale råd utføre de opp-

gaver som står i forbindelse med iverksettelsen av Generalforsamlingens anbefalinger.

2) Det kan med Generalforsamlingens samtykke stå til tjeneste for medlemmer av De Forente Nasjoner og for særorganisasjonene på disses anmodning.

3) Det skal også utføre slike oppgaver som er nevnt på andre steder i denne Pakt, eller som Generalforsamlingen måtte pålegge det.

Stemmegiivning.

Artikkel 67.

1) Hvert medlem av Det økonomiske og sosiale råd skal ha en stemme.

2) Vedtak av Det økonomiske og sosiale råd skal treffes ved alminnelig flertall av de medlemmer som er til stede og stemmer.

Arbeidsordning.

Artikkel 68.

Det økonomiske og sosiale råd skal opprette kommisjoner for økonomiske og sosiale spørsmål og for å fremme menneskerettighetene, og slike andre kommisjoner som måtte være påkrevet for å utføre dets oppgaver.

Artikkel 69.

Det økonomiske og sosiale råd skal innby et medlem av De Forente Nasjoner til å delta, uten stemmerett, i drøftelsen av saker som i særlig grad angår vedkommende medlem.

Artikkel 70.

Det økonomiske og sosiale råd kan la representanter for særorganisasjonene delta, uten stemmerett, i Rådets og dets kommisjoners forhandlinger, og oppnå adgang for sine representanter til å delta i særorganisasjonenes forhandlinger.

Artikkel 71.

Det økonomiske og sosiale råd kan treffe passende ordninger for rådslagning med ikke-statlige organisasjoner som arbeider med spørsmål innen dets myndighetsområde. Slike ordninger kan treffes med mellomfolkelige organisasjoner og, etter rådslagning med vedkommende medlem av De Forente Nasjoner, også med nasjonale organisasjoner hvor det er formålstjenlig.

Artikkel 72.

1) Det økonomiske og sosiale råd skal vedta sin egen arbeidsordning som skal om-

fatte regler om valg av dets president.

2) Det økonomiske og sosiale råd skal møte når det trenges, i samsvar med reglene i arbeidsordningen, som skal inneholde en bestemmelse om at Rådet skal innkalles når flertallet av dets medlemmer forlanger det.

KAPITEL XI.

Erklæring om ikke-selvstyrte områder.

Artikkel 73.

Medlemmer av De Forente Nasjoner som har eller som påtar seg ansvaret for administrasjonen av områder hvis folk ennå ikke har nådd selvstyre i fullt mål, anerkjenner det prinsipp at innbyggernes egne interesser er det viktigste hensyn, og de påtar seg som en hellig oppgave plikten til å fremme innbyggernes velferd til det ytterste innen det system for mellomfolkelig fred og sikkerhet som er opprettet ved denne Pakt. Med dette for øye påtar de seg:

- a. med den tilbørlige respekt for vedkommende folks kultur å sikre deres politiske, økonomiske, sosiale og undervisningsmessige utvikling, rettferdige behandling og beskyttelse mot overgrep;

- b. å utvikle selvstyre, ta rimelig hensyn til folkenes politiske ønskemål og å støtte dem i den gradvise utvikling av frie politiske institusjoner i samsvar med vedkommende folks og områders særegne forhold og deres forskjellige utviklings-trin;
- c. å fremme mellomfolkelig fred og sikkerhet;
- d. å fremme konstruktive og utviklende tiltak, å oppmuntre forskning og å samarbeide med hverandre og, når og hvor det er formålstjenlig, med mellomfolkelige fagorganer for i praksis å utføre de sosiale, økonomiske og vitenskapelige oppgaver som denne artikkel omhandler; og
- e. med de begrensninger som følger av sikkerhetshensyn og av konstitusjonelle grunner, å oversende regelmessig til generalsekretæren til dennes kunnskap statistiske og andre opplysninger av teknisk art vedkommende de økonomiske, sosiale og undervisningsmessige forhold i de områder for hvilke de er ansvarlige, med unntagelse av de områder som kapitlene XII og XIII får anvendelse på.

Artikkel 74.

De Forente Nasjoners medlemmer er også enige om at deres politikk med hensyn til de områder som dette kapitel får anvendelse på, i ikke mindre grad enn for hovedlandets vedkommende må bygges på det alminnelige prinsipp om godt naboskap i sosiale, økonomiske og kommersielle spørsmål, idet man tar skyldig hensyn til den øvrige verdens interesser og velferd.

KAPITEL XII.

Det mellomfolkelige tilsynssystem.

Artikkel 75.

De Forente Nasjoner skal under sin myndighet opprette et mellomfolkelig tilsynssystem for å administrere og føre tilsyn med slike områder som ved senere individuelle avtaler måtte bli stillet under et slikt tilsyn. Disse områder vil heretter bli kalt tilsynsområder.

Artikkel 76.

Hovedformålet med tilsynssystemet er i samsvar med De Forente Nasjoners formål som er fastsatt i Paktens artikkel 1, følgende:

- a. å fremme mellomfolkelig fred og sikkerhet;
- b. å arbeide for fremgang på det politiske, økonomiske, sosiale og undervisningsmessige felt for tilsynsområdets befolkning og deres skrittvisе utvikling mot selvstyre eller uavhengighet under hensyntagen til hvert områdes og dets folks særlige forhold og folkenes fritt uttrykte ønske og for øvrig i samsvar med vilkårene i hver enkelt tilsynsavtale;
- c. å fremme respekten for menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle uten hensyn til rase, kjønn, språk eller religion, og å fremme erkjennelsen av alle verdens folks innbyrdes avhengighet; og
- d. å sikre alle medlemmer av De Forente Nasjoner og deres statsborgere lik behandling i sosiale, økonomiske og kommersielle spørsmål, og for de sistes vedkommende også lik behandling i rettspleien, uten at det dog må hindre at man når de foran nevnte mål, og med forbehold av bestemmelsene i artikkel 80.

Artikkel 77.

- 1) Tilsynssystemet skal gjelde for de om-

råder i nedennevnte grupper som måtte bli stillet under systemet ved tilsynsavtaler:

- a. nåværende mandatområder;
- b. områder som blir fratatt fiendestater som følge av den annen verdenskrig; og
- c. områder som frivillig stilles under dette system av de stater som er ansvarlige for deres administrasjon.

2) Det vil være gjenstand for senere avtale å fastslå hvilke områder i forannevnte grupper som skal stilles under tilsynssystemet og på hvilke betingelser dette skal skje.

Artikkel 78.

Tilsynssystemet skal ikke gjelde for områder som er blitt medlemmer av De Forente Nasjoner. Forholdet mellom dem er grunnlagt på respekt for prinsippet om suveren likhet.

Artikkel 79.

Tilsynsvilkårene for hvert enkelt område som skal stilles under tilsynssystemet, herunder også endringer i og tillegg til disse, skal fastsettes ved avtale mellom de stater som er direkte berørt, deriblant mandatarstaten for de områders vedkommende som ble forvaltet under mandat av et medlem av De Forente Nasjoner. Vilkkårene skal

godkjennes etter reglerne i artiklene 83 og 85.

Artikkel 80.

1) Intet i dette kapitel skal anses å ha den virkning at det i seg selv på noen som helst måte endrer noen staters eller folks rettigheter eller bestemmelsene i mellomfolkelige avtaler som noe medlem av De Forente Nasjoner er part i, med mindre det er avtalt i individuelle tilsynsavtaler, inngått i henhold til artiklene 77, 79 og 81, som stiller vedkommende område under tilsynssystemet, og inntil slike avtaler er avsluttet.

2) Punkt 1 i denne artikkel skal ikke fortolkes slik at det gir grunnlag for utsettelse eller nøling med å forhandle om og avslutte avtaler hvorved mandatområder eller andre områder stilles under tilsynssystemet, slik som foreskrevet i artikkel 77.

Artikkel 81.

Tilsynsavtalen skal i hvert enkelt tilfelle inneholde de regler som tilsynsområdet skal administreres etter og utpeke den myndighet som skal administrere tilsynsområdet. En slik myndighet, som heretter kalles administrasjonsmyndigheten, kan være en eller flere stater eller organisasjonen selv.

Artikkel 82.

I en tilsynsavtale kan det fastsettes et eller flere strategiske områder som kan omfatte hele eller deler av det tilsynsområde avtalen omfatter, dog uten at dette berører noen særavtale inngått med hjemmel i artikkel 43.

Artikkel 83.

1) Alle funksjoner som De Forente Nasjoner har med hensyn til strategiske områder, herunder godkjenningen av tilsynsavtalene og endringer i og tillegg til disse, skal utøves av Sikkerhetsrådet.

2) De grunnleggende formål som er omhandlet i artikkel 76, skal gjelde for befolkningen i de strategiske områder.

3) Sikkerhetsrådet skal — innen rammen av tilsynsavtalene og uten derved å sette sikkerhetshensyn til side — benytte seg av Tilsynsrådets hjelp for å utføre de av De Forente Nasjoners oppgaver under tilsynsystemet som angår politiske, økonomiske, sosiale og undervisningsmessige saker i strategiske områder.

Artikkel 84.

Det skal være administrasjonsmyndighetens plikt å påse at tilsynsområdet gjør sitt

til å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet. I dette øyemed kan administrasjonsmyndigheten bruke frivillige styrker, ytelser og lettelser fra tilsynsområdet for å oppfylle de forpliktelser overfor Sikkerhetsrådet som administrasjonsmyndigheten har påtatt seg i denne henseende. De kan også brukes for det lokale forsvar av og for å opprettholde lov og orden i tilsynsområdet.

Artikkel 85.

1) De Forente Nasjoners funksjoner med hensyn til tilsynsavtaler for alle områder som ikke er karakterisert som strategiske, derunder godkjenning av tilsynsavtalene og endringene i og tillegg til disse, skal utøves av Generalforsamlingen.

2) Tilsynsrådet som arbeider under Generalforsamlingens myndighet, skal bistå Generalforsamlingen med å utføre disse oppgaver.

KAPITEL XIII.

Tilsynsrådet.

Sammensetning.

Artikkel 86.

1) Tilsynsrådet skal bestå av følgende medlemmer av De Forente Nasjoner:

- a. de medlemmer som administrerer tilsynsområder;
- b. de av De Forente Nasjoners medlemmer som er nevnt ved navn i artikkel 23 og som ikke administrerer slike områder; og
- c. så mange andre medlemmer valgt av Generalforsamlingen for treårs-perioder som er nødvendig for at Tilsynsrådets medlemstall skal være likelig fordelt mellom de av De Forente Nasjoners medlemmer som administrerer tilsynsområder og de som ikke gjør dette.

2) Hvert medlem av Tilsynsrådet skal oppnevne en særlig kvalifisert person som sin representant i Rådet.

Oppgaver og myndighet.

Artikkel 87.

Generalforsamlingen og under dens myndighet Tilsynsrådet, kan under utøvelsen av sine funksjoner:

- a) behandle beretninger fra administrasjonsmyndigheten;
- b) ta imot bønskrifter og undersøke dem i samråd med administrasjonsmyndigheten;

- c) sørge for periodiske besøk til de respektive tilsynsområder til tider fastsatt i samråd med administrasjonsmyndigheten; og
- d) i tillegg hertil treffe andre tiltak i samsvar med vilkårene i tilsynsavtalene.

Artikkel 88.

Tilsynsrådet skal utarbeide et spørreskjema angående de fremskritt på det politiske, økonomiske, sosiale og undervisningsmessige felt som innbyggerne i hvert enkelt tilsynsområde har gjort, og administrasjonsmyndigheten for hvert enkelt tilsynsområde under Generalforsamlingens myndighet, skal lage en årsberetning til Generalforsamlingen på grunnlag av dette spørreskjema.

Stemmegivning.

Artikkel 89.

- 1) Hvert medlem av Tilsynsrådet skal ha en stemme.
- 2) Tilsynsrådets vedtak skal treffes med alminnelig flertall av de medlemmer som er til stede og stemmer.

Arbeidsordning.

Artikkel 90.

1) Tilsynsrådet skal vedta sin egen arbeidsordning, derunder regler om valg av president.

2) Tilsynsrådet skal møte når det trenges, i samsvar med reglene i arbeidsordningen, som skal inneholde en bestemmelse om at Rådet skal innkalles når flertallet av dets medlemmer forlanger det.

Artikkel 91.

Tilsynsrådet skal, når dette er formålstjenlig, søke bistand hos Det økonomiske og sosiale råd og hos særorganisasjonene i saker som hører under deres fagområde.

KAPITEL XIV.

Den mellomfolkelige domstol.

Artikkel 92.

Den mellomfolkelige domstol skal være De Forente Nasjoners øverste dømmende myndighet. Den skal virke i samsvar med de vedtekter som ligger ved Pakten, og som bygger på vedtektene til Den faste domstol for mellomfolkelig rettspleie, og utgjør en integrerende del av denne Pakt.

Artikkel 93.

1) Alle medlemmer av De Forente Nasjoner er *ipso facto* tilsluttet vedtektene for Den mellomfolkelige domstol.

2) En stat som ikke er medlem av De Forente Nasjoner, kan slutte seg til vedtektene for Den mellomfolkelige domstol på betingelser som i hvert enkelt tilfelle fastsettes av Generalforsamlingen etter Sikkerhetsrådets anbefaling.

Artikkel 94.

1) Medlemmene av De Forente Nasjoner forplikter seg til å bøye seg for Den mellomfolkelige domstols avgjørelse i alle saker hvor de er part i tvisten.

2) Hvis en part i en tvist unnlater å oppfylle de forpliktelser som påligger den ifølge en av Domstolen avsagt dom, kan den annen part innbringe saken for Sikkerhetsrådet som hvis det finner det nødvendig, kan vedta anbefalinger eller gjøre vedtak om tiltak som skal treffes for å sette dommen i verk.

Artikkel 95.

Intet i denne pakt skal hindre De Forente Nasjoners medlemmer i å overlate løsningen av sine tvister til andre domstoler i henhold

til allerede gjeldende eller fremtidige avtaler.

Artikkel 96.

1) Generalforsamlingen eller Sikkerhetsrådet kan aveske Den mellomfolkelige domstol juridiske betenknings om ethvert retts-spørsmål.

2) De Forente Nasjoners øvrige organer og særorganisasjonene som når som helst kan få fullmakt til det av Generalforsamlingen, kan også aveske Domstolen juridiske betenknings om rettsspørsmål som oppstår på deres arbeidsfelt.

KAPITEL XV.

Sekretariatet.

Artikkel 97.

Sekretariatet skal omfatte en generalsekretær og den stab organisasjonen måtte trenge. Generalsekretæren skal utnevnes av Generalforsamlingen etter anbefaling av Sikkerhetsrådet. Han skal være organisasjonens høyeste tjenestemann.

Artikkel 98.

Generalsekretæren skal opptre i denne egenskap i alle møter i Generalforsamlingen,

i Sikkerhetsrådet, i Det økonomiske og sosiale råd og i Tilsynsrådet, og skal utføre slike andre oppgaver som disse organer betror ham. Generalsekretæren skal utarbeide en årsberetning til Generalforsamlingen om organisasjonens arbeid.

Artikkel 99.

Generalsekretæren kan henlede Sikkerhetsrådets oppmerksomhet på alle forhold som etter hans oppfatning kan true opprettholdelsen av mellomfolkelig fred og sikkerhet.

Artikkel 100.

1) Under utøvelsen av sine plikter skal generalsekretæren og hans stab ikke søke eller motta instruksjoner fra noen regjering eller noen annen myndighet utenfor organisasjonen. De skal avholde seg fra enhver handling som kan kaste stenk på deres stilling som mellomfolkelige tjenestemenn som bare er ansvarlige overfor organisasjonen.

2) De Forente Nasjoners medlemmer forplikter seg til å respektere den utelukkende mellomfolkelige karakter av generalsekretærens og hans stabs plikter og til ikke å søke å påvirke dem under utførelsen av deres oppgaver.

Artikkel 101.

1) Staben skal ansettes av generalsekretæren i henhold til regler som fastsettes av Generalforsamlingen.

2) Det økonomiske og sosiale råd, Tilsynsrådet og — i den utstrekning det er nødvendig — også andre av De Forente Nasjoners organer skal ha fast knyttet til seg tilstrekkelige staber som skal utgjøre en del av Sekretariatet.

3) Det viktigste hensyn ved ansettelsen av staben og ved fastsettelsen av reglene for deres tjeneste skal være nødvendigheten av å sikre den høyeste arbeidsytelse, sakkunnskap og pålitelighet. Det skal også tas tilbørlig hensyn til viktigheten av å rekruttere staben på et så omfattende geografisk grunnlag som mulig.

KAPITEL XVI.

Forskjellige bestemmelser.

Artikkel 102.

1) Enhver traktat og enhver mellomfolkelig avtale som inngås av noe medlem av De Forente Nasjoner etter at denne Pakt trer i kraft, skal så snart råd er, registreres ved Sekretariatet og offentliggjøres av dette.

2) Ingen part i en slik traktat eller mellomfolkelig avtale som ikke er blitt registrert i samsvar med bestemmelsen i punkt 1 i denne artikkel, kan påberope seg denne traktat eller avtale overfor De Forente Nasjoners organer.

Artikkel 103.

I tilfelle av konflikt mellom de forpliktelsene medlemmene av De Forente Nasjoner har påtatt seg i denne Pakt og deres forpliktelsene ifølge noen annen mellomfolkelig avtale, går forpliktelsene etter denne Pakt foran.

Artikkel 104.

På medlemsstatenes område skal organisasjonen nyte godt av den rettslige handleevne som er nødvendig for at den skal kunne utføre sine oppgaver og nå sine mål.

Artikkel 105.

1) På medlemsstatenes område skal organisasjonen nyte den immunitet og de privilegier som er nødvendig for at den skal kunne nå sine mål.

2) Representantene for medlemmene av De Forente Nasjoner og organisasjonens tjenestemenn skal også nyte den immunitet og

de privilegier som er nødvendig for den uavhengige utførelse av deres oppgaver i forbindelse med organisasjonen.

3) Generalforsamlingen kan vedta anbefalinger om den nærmere gjennomføring av punktene 1 og 2 i denne artikkel eller kan i samme hensikt foreslå konvensjoner for De Forente Nasjoners medlemmer.

KAPITEL XVII.

Sikkerhetsbestemmelser i overgangstiden.

Artikkel 106.

De stater som undertegnet firemaktserklæringen i Moskva den 30 oktober 1943, og Frankrike, skal i samsvar med punkt 5 i nevnte erklæring rådføre seg med hverandre, og, når forholdene krever det, med andre medlemmer av De Forente Nasjoner med det mål for øye på vegne av organisasjonen å treffe de felles tiltak som er påkrevet for å opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet, inntil Sikkerhetsrådet finner at det er sluttet et tilstrekkelig antall særavtaler etter artikkel 43 til å sette Sikkerhetsrådet i stand til å begynne å utføre sine plikter etter artikkel 42.

Artikkel 107.

Intet i denne Pakt skal gjøre ugyldig eller hindre tiltak overfor noen stat som i den annen verdenskrig har vært fiende av noen stat som har undertegnet denne Pakt, når de er blitt truffet eller godkjent som en følge av denne krig av de regjeringer som har ansvaret for slike tiltak.

KAPITEL XVIII.

Endringer.

Artikkel 108.

Endringer i denne Pakt skal tre i kraft for alle medlemmer av De Forente Nasjoner når de er blitt vedtatt med to tredjedels flertall av Generalforsamlingens medlemmer og ratifisert i samsvar med deres respektive statsrettslige bestemmelser av to tredjedeler av De Forente Nasjoners medlemmer, herunder alle de faste medlemmer av Sikkerhetsrådet.

Artikkel 109.

1) En generalkonferanse av alle De Forente Nasjoners medlemmer med det formål å revidere denne Pakt, kan holdes til tid og på sted som fastsettes med to tredjedels flertall

av Generalforsamlingens medlemmer og ved en beslutning som treffes av hvilke som helst 9 medlemmer av Sikkerhetsrådet. Hvert medlem av De Forente Nasjoner skal ha en stemme på denne konferanse.

2) En endring i denne Pakt som er anbefalt med to tredjedels flertall av konferansen, skal tre i kraft når den er ratifisert i samsvar med deres respektive statsrettslige bestemmelser av to tredjedeler av De Forente Nasjoners medlemmer, herunder alle de faste medlemmer av Sikkerhetsrådet.

3) Hvis en slik konferanse ikke har vært holdt innen den tiende årlige samling av Generalforsamlingen etter at denne Pakt er trådt i kraft, skal forslaget om å holde en slik konferanse settes på sakslisten for den nevnte samling, og konferansen skal holdes hvis så bestemmes ved alminnelig flertall av Generalforsamlingens medlemmer og ved en beslutning som treffes av hvilke som helst 7 medlemmer av Sikkerhetsrådet.

KAPITEL XIX.

Ratifikasjon og undertegning.

Artikkel 110.

1) Denne Pakt skal ratifiseres i samsvar

med de respektive statsrettslige bestemmelser av de stater som har undertegnet den.

2) Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres hos Amerikas Forente Staters regjering. Denne skal sende underretning om hver deponering både til de som har undertegnet og til organisasjonens generalsekretær når denne er utnevnt.

3) Pakten skal tre i kraft så snart ratifikasjonsdokumentene er deponert av Republikken China, Frankrike, Sovjet-Samveldet, det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland og Amerikas Forente Stater samt flertallet av de andre stater som har undertegnet. En protokoll over de ratifikasjonsdokumenter som er blitt deponert, skal så settes opp av Amerikas Forente Staters regjering og kopier av protokollen sendes til alle de stater som har undertegnet.

4) De stater som har undertegnet Pakten, men som ratifiserer den etter at den er trådt i kraft, vil bli opprinnelige medlemmer av De Forente Nasjoner fra den dag deres respektive ratifikasjonsdokumenter deponeres.

Artikkel 111.

Pakten skal deponeres i Amerikas Forente Staters regjerings arkiv. De kinesiske,

franske, russiske, engelske og spanske tekster er autentiske. Bekreftede kopier skal av Amerikas Forente Staters regjering sendes regjeringene i de andre stater som har undertegnet.

Til bekreftelse herav har representanter for De Forente Nasjoners regjeringer undertegnet denne Pakt.

Gjort i San Francisco den tjuesjette dag i juni et tusen ni hundre og fem og førti.

VEDTEKTER FOR DEN MELLOMFOLKELIGE DOMSTOL

Artikkel 1.

Den mellomfolkelige domstol som er opprettet ved De Forente Nasjoners Pakt som De Forente Nasjoners øverste dømmende myndighet, skal organiseres og utøve sin virksomhet i samsvar med disse vedtekter.

KAPITEL 1.

Domstolens organisasjon.

Artikkel 2.

Domstolen skal bestå av uavhengige dommere som velges uten hensyn til nasjonalitet; de skal ha den høyeste moralske karakter og enten ha de kvalifikasjoner som i deres respektive land kreves for å bekle de høyeste dommerstillinger, eller være jurister med anerkjent sakkunnskap i folkerett.

Artikkel 3.

1) Domstolen skal bestå av femten medlemmer. Mer enn én borger av en og samme stat kan ikke være medlem av Domstolen.

2) Når det gjelder medlemskap i Domstolen, skal en person som kan anses som

borger av mer enn én stat, regnes som borger av den stat hvor han vanligvis utøver sine borgerlige og politiske rettigheter.

Artikkel 4.

1) Medlemmene av Domstolen skal velges av Generalforsamlingen og av Sikkerhetsrådet fra en kandidatliste som foreslås av Den faste voldgiftsdomstols nasjonale grupper, etter følgende regler:

2) For de medlemmer av De Forente Nasjoner som ikke er representert i Den faste voldgiftsdomstol, skal kandidatene foreslås av nasjonale grupper, som i dette øyemed oppnevnes av sine regjeringer etter de samme regler som er fastsatt for medlemmene av Den faste voldgiftsdomstol i Artikkel 44 i Haagoverenskomsten av 1907 om fredelig bileggelse av mellomfolkelige tvister.

3) Hvis ikke annet særskilt er avtalt, skal Generalforsamlingen etter anbefaling av Sikkerhetsrådet fastsette betingelsene for at en stat som er part i disse vedtekter, men ikke er medlem av De Forente Nasjoner, kan ta del i valget av domstolsmedlemmer.

Artikkel 5.

1) Minst tre måneder før valgdagen skal generalsekretæren for De Forente Nasjoner

sende en skriftlig anmodning til de medlemmer av Den faste voldgiftsdomstol som er oppnevnt av de stater som er parter i disse vedtekter, og til medlemmene av de nasjonale grupper som er oppnevnt etter Artikkel 4 punkt 2, om at hver nasjonal gruppe innen en fastsatt frist må nominere personer som er i den stilling at de kan påta seg vervet som medlem av Domstolen.

2) Ingen gruppe kan nominere mer enn fire kandidater, hvorav bare to av dens egen nasjonalitet. I intet tilfelle kan antallet av kandidater som foreslås av en gruppe, være mer enn det dobbelte av det antall plasser som skal besettes.

Artikkel 6.

Det anbefales enhver nasjonal gruppe før den foretar nominasjonen å rådspørre sitt lands høyesterett, juridiske fakulteter og rettskoler, nasjonale akademier og nasjonale avdelinger av internasjonale akademier som har rettsstudium som oppgave.

Artikkel 7.

1) Generalsekretæren skal sette opp en alfabetisk liste over alle de personer som er nominert på den nevnte måte. Bortsett fra

det tilfelle som er nevnt i Artikkel 12 punkt 2, kan bare disse personer velges.

2) Generalsekretæren skal sende denne liste til Generalforsamlingen og Sikkerhetsrådet.

Artikkel 8.

Generalforsamlingen og Sikkerhetsrådet velger uavhengige av hverandre medlemmene av Domstolen.

Artikkel 9.

Ved ethvert valg skal velgerne ha for øye ikke bare at de personer som velges som medlemmer av Domstolen, hver for seg skal ha de egenskaper som kreves, men også at Domstolen som helhet skal representere de viktigste kulturformer og rettssystemer i verden.

Artikkel 10.

1) De kandidater som oppnår absolutt stemmeflertall i Generalforsamlingen og i Sikkerhetsrådet, anses som valgt.

2) Når avstemning foretas i Sikkerhetsrådet ved valg av dommere og ved oppnevningen av medlemmene av den nemnd som er omtalt i Artikkel 12, skal det ikke sondres mellom faste og ikke-faste medlemmer av Sikkerhetsrådet.

3) Hvis mer enn én borger av en og samme stat har fått absolutt stemmeflertall både i Generalforsamlingen og i Sikkerhetsrådet, anses bare den eldste av dem som valgt.

Artikkel 11.

Hvis etter det første valgmøte én eller flere plasser er ubesatt, skal et annet og om nødvendig et tredje valgmøte holdes.

Artikkel 12.

1) Hvis ennå ikke alle plasser er besatt etter det tredje valgmøte, kan det når som helst etter anmodning av Generalforsamlingen eller av Sikkerhetsrådet nedsettes en fellesnemnd på seks medlemmer, hvorav tre velges av Generalforsamlingen og tre av Sikkerhetsrådet. Denne nemnd skal utpeke med absolutt stemmeflertall én kandidat til hver av de ubesatte plasser, og dette forslag forelegges henholdsvis Generalforsamlingen og Sikkerhetsrådet til vedtagelse.

2) Hvis fellesnemnden enstemmig foreslår en person som oppfyller de foreskrevne betingelser, kan han føres opp på listen, selv om han ikke sto på den nominasjonsliste som er nevnt i Artikkel 7.

3) Hvis fellesnemnden finner at det ikke

vil lykkes den å sikre valget, skal de medlemmer av Domstolen som alt er blitt valgt, innen en frist som Sikkerhetsrådet fastsetter, besette de ledige plasser ved valg blant de kandidater som har oppnådd stemmer enten i Generalforsamlingen eller i Sikkerhetsrådet.

4) I tilfelle av at stemmene står likt blant dommerne, gjør den eldste dommers stemme utslaget.

Artikkel 13.

1) Medlemmene av Domstolen velges for ni år og kan gjenvelges; av de dommere som velges ved det første valg, skal dog fem tre ut etter tre år og fem etter seks år.

2) Hvilke dommere som skal tre ut etter de ovennevnte tidsrom av tre og seks år, skal avgjøres ved loddtrekning, som foretas av generalsekretæren like etter at det første valg er holdt.

3) Medlemmene av Domstolen fortsetter i sin stilling inntil de blir avløst, men selv om de er blitt avløst, skal de fullføre de saker som de har begynt på.

4) Hvis et medlem av Domstolen søker avskjed, skal avskjedssøknaden tilstilles Domstolens president, som sender den videre

til generalsekretæren. Denne siste underretning medfører at stillingen blir ledig.

Artikkel 14.

Stillinger som blir ledige, skal besettes etter de samme regler som gjelder ved det første valg, dog således at generalsekretæren innen én måned etter at stillingen er blitt ledig skal sende ut de innbydelser som er foreskrevet i Artikkel 5, og valgdagen fastsettes av Sikkerhetsrådet.

Artikkel 15.

Et medlem av Domstolen som er valgt for å avløse et medlem hvis funksjonstid ikke er utløpet, skal fullføre sin forgjengers funksjonstid.

Artikkel 16.

1) Domstolens medlemmer kan ikke inneha noe politisk eller administrativt verv eller utøve noen annen virksomhet av profesjonell art.

2) I tvilstilfelle treffer Domstolen avgjørelsen.

Artikkel 17.

1) Intet medlem av Domstolen kan opptre som fullmektig, rådgiver eller advokat i noen sak.

2) Intet medlem av Domstolen kan ta del i avgjørelsen av noen sak hvori han tidligere har opptrådt som fullmektig, rådgiver eller advokat for en av sakens parter eller som medlem av en nasjonal eller internasjonal domstol eller av en undersøkelsesnemnd eller i noen annen egenskap.

3) I tvilstilfelle treffer Domstolen avgjørelsen.

Artikkel 18.

1) Intet medlem av Domstolen kan fjernes fra sin stilling, medmindre han etter de andre medlemmers enstemmige mening ikke lenger oppfyller de foreskrevne betingelser.

2) Generalsekretæren skal offisielt underrettes herom av justissekretæren.

3) Denne underretning medfører at stillingen blir ledig.

Artikkel 19.

Medlemmene av Domstolen har under utøvelsen av sitt verv diplomatiske privilegier og immuniteter.

Artikkel 20.

Før et medlem av Domstolen begynner sin tjeneste, skal han i offentlig rettsmøte avgi en høytidelig erklæring om at han vil

utøve sitt verv upartisk og samvittighetsfullt.

Artikkel 21.

1) Domstolen velger president og vise-president for tre år; de kan gjenvelges.

2) Domstolen utnevner en justissekretær og kan ansette også andre nødvendige tjenestemenn.

Artikkel 22.

1) Domstolens sete er i Haag. Men dette skal ikke hindre Domstolen fra å møte og utøve sin virksomhet annensteds, når den finner det nødvendig.

2) Presidenten og justissekretæren skal bo der hvor Domstolen har sitt sete.

Artikkel 23.

1) Domstolen skal stadig sitte sammen, unntagen i rettsferiene, hvis tidspunkt og varighet fastsettes av Domstolen.

2) Medlemmene av Domstolen har rett til periodisk tjenestefrihet, hvis tidspunkt og varighet fastsettes av Domstolen, som herunder skal ta hensyn til avstanden mellom Haag og hver enkelt dommers hjem.

3) Domstolens medlemmer har som plikt alltid å stå til Domstolens rådighet, hvis de ikke er tjenestefri eller er hindret fra å

møte på grunn av sykdom eller av annen alvorlig årsak som behørig er godtgjort overfor presidenten.

Artikkel 24.

1) Hvis et medlem av Domstolen mener at han av en særlig grunn ikke bør ta del i avgjørelsen av en bestemt sak, skal han meddele dette til presidenten.

2) Hvis presidenten mener at et medlem av Domstolen av en særlig grunn bør vike sete i en bestemt sak, skal han underrette ham herom.

3) Hvis i et slikt tilfelle vedkommende dommer og presidenten er uenige, skal Domstolen treffe avgjørelsen.

Artikkel 25.

1) Når ikke annet uttrykkelig er fastsatt i disse vedtekter, skal alle Domstolens medlemmer delta i rettsmøtene.

2) Under forutsetning av at antallet av de dommere som er til rådighet for å sette Domstolen ikke blir mindre enn elleve, kan Domstolens reglement bestemme, at én eller flere dommere etter tur fritas for å gjøre tjeneste, hvis omstendighetene tillater det.

3) Retten kan settes med ni medlemmer.

Artikkel 26.

1) Domstolen kan når som helst opprette én eller flere avdelinger, som består av tre eller flere dommere etter som Domstolen måtte bestemme, til å behandle visse slags saker, f. eks. arbeidssaker og transitt- og samferdselssaker.

2) Domstolen kan når som helst opprette en avdeling til å behandle en bestemt sak. Antallet av dommere i en slik avdeling fastsettes av Domstolen med partenes samtykke.

3) Saker skal behandles og avgjøres av de avdelinger som er nevnt i denne Artikkel, dersom partene ber om det.

Artikkel 27.

En dom som er avsagt av en av de avdelinger som er nevnt i Artiklene 26 og 29, skal regnes som avsagt av Domstolen.

Artikkel 28.

De avdelinger som er nevnt i Artiklene 26 og 29, kan med partenes samtykke møte og utøve sin virksomhet annensteds enn i Haag.

Artikkel 29.

For å oppnå hurtig saksbehandling skal Domstolen hvert år opprette en avdeling på

fem dommere, som etter anmodning av partene kan behandle og avgjøre saker ved summarisk rettergang. Dessuten skal to dommere oppnevnes som stedfortredere for de dommere som måtte ha forfall.

Artikkel 30.

1) Domstolen skal utferdige et reglement for sin virksomhet. Den skal spesielt fastsette rettergangsregler.

2) Domstolens reglement kan bestemme at bisittere kan delta i Domstolen eller i dens avdelinger, uten rett til å stemme.

Artikkel 31.

1) Dommere av samme nasjonalitet som sakens parter beholder sin rett til å ta del i behandlingen av de saker som er brakt inn for Domstolen.

2) Hvis en dommer av samme nasjonalitet som en av partene sitter i Domstolen, kan enhver annen part oppnevne en person den ønsker skal delta som dommer. Denne skal fortrinnsvis velges blant de personer som har vært foreslått som kandidater i samsvar med Artiklene 4 og 5.

3) Hvis det i Domstolen ikke sitter noen dommer av samme nasjonalitet som sakens parter, kan hver av partene oppnevne en

dommer slik som foreskrevet i punkt 2 i denne Artikkel.

4) Bestemmelsene i denne Artikkel får anvendelse i de tilfelle som er nevnt i Artiklene 26 og 29. Presidenten skal i så fall anmode én eller om nødvendig to av de domstolsmedlemmer som sitter i avdelingen, om å vike sete til fordel for de domstolsmedlemmer som er av samme nasjonalitet som sakens parter, og hvis slike ikke finnes eller hvis de har forfall, til fordel for de dommere som er særskilt oppnevnt av partene.

5) Hvis det er flere parter på samme side i saken, regnes de bare for én part når det gjelder anvendelsen av de foregående regler. I tvilstilfelle treffer Domstolen avgjørelsen.

6) Dommere som er oppnevnt i samsvar med punkt 2, 3 og 4 i denne Artikkel, må oppfylle de betingelser som er foreskrevet i Artiklene 2, 17 (punkt 2), 20 og 24 i disse vedtekter. De deltar i avgjørelsen helt på like fot med sine kolleger.

Artikkel 32.

1) Domstolens medlemmer skal ha en årlig lønn.

2) Presidenten skal ha et særskilt årlig lønnstillegg.

3) Visepresidenten skal ha et særskilt lønnstillegg for hver dag han gjør tjeneste som President.

4) De dommere som er oppnevnt etter Artikkel 31 og ikke er medlemmer av Domstolen, skal ha en godtgjørelse for hver dag de gjør tjeneste.

5) Disse lønninger, lønnstillegg og godtgjørelser skal fastsettes av Generalforsamlingen. De kan ikke nedsettes i løpet av tjenestetiden.

6) Justissekretærens lønn fastsettes av Generalforsamlingen etter forslag av Domstolen.

7) Et reglement som utferdiges av Generalforsamlingen, skal fastsette pensjonsregler for Domstolens medlemmer og justissekretæren og bestemmelser om godtgjørelse av reiseutgifter for Domstolens medlemmer og justissekretæren.

8) De ovennevnte lønninger, lønnstillegg og godtgjørelser skal være fritatt for enhver skatt.

Artikkel 33.

Domstolens utgifter skal bæres av De Forente Nasjoner på den måte som Generalforsamlingen bestemmer.

KAPITEL II.

Domstolens domsmyndighet.

Artikkel 34.

1) Alene stater kan være parter i saker for Domstolen.

2) Domstolen kan på de betingelser som fastsettes i dens reglement, anmode offentlige mellomfolkelige organisasjoner om opplysninger angående saker som er brakt inn for Domstolen, og den skal motta slike opplysninger som disse organisasjoner etter eget tiltak måtte sende den.

3) I alle tilfelle hvor en sak som er brakt inn for Domstolen medfører tolkning av konstitusjonsbestemmelsene for en offentlig mellomfolkelig organisasjon eller av en mellomfolkelig overenskomst som er vedtatt i samsvar med slike bestemmelser, skal justissekretæren gi vedkommende offentlige mellomfolkelige organisasjon underretning herom og sende den kopi av hele den skriftlige prosedyre.

Artikkel 35.

1) Domstolen står åpen for de stater som er parter i disse vedtekter.

2) Betingelsene for andre staters adgang til Domstolen skal under forbehold av særbestemmelser i gjeldende traktater fastsettes av Sikkerhetsrådet, men i intet tilfelle må disse betingelser medføre at partene ikke stilles likt overfor Domstolen.

3) Når en stat som ikke er medlem av De Forente Nasjoner er part i en sak, skal Domstolen bestemme hvor stor del av dens utgifter denne part skal betale. Denne bestemmelse får imidlertid ikke anvendelse hvis den nevnte stat yter bidrag til Domstolens utgifter.

Artikkel 36.

1) Domstolen har domsmyndighet i alle saker som partene forelegger den, og i alle de tilfelle som særskilt er foreskrevet i De Forente Nasjoners Pakt eller i gjeldende traktater og overenskomster.

2) De stater som er parter i disse vedtekter, kan når som helst erklære at de anerkjenner som bindende, *ipso facto* og uten særskilt overenskomst, overfor enhver annen stat som påtar seg den samme forpliktelse, Domstolens domsmyndighet i alle rettsvister angående:

a) tolkningen av en traktat;

- b) ethvert folkerettslig spørsmål;
- c) tilstedeværelsen av en hvilken som helst kjennsgjerning som, hvis den bevises, ville innebære brudd på en mellomfolkelig forpliktelse;
- d) arten og størrelsen av den skadebot som skyldes for brudd på en mellomfolkelig forpliktelse.

3) De ovennevnte erklæringer kan avgis uten betingelse eller på betingelse av gjensidighet overfor flere eller visse stater, eller for et bestemt tidsrom.

4) Disse erklæringer skal deponeres hos De Forente Nasjoners generalsekretær som skal sende kopier til vedtektenes parter og til Domstolens justissekretær.

5) De erklæringer som er avgitt i samsvar med Artikkel 36 i vedtektene for Den faste domstol for mellomfolkelig rettspleie og som ennå er i kraft, skal i forholdet mellom nærværende vedtekters parter regnes som godkjenning av Den mellomfolkelige domstols obligatoriske domsmyndighet for den gjenværende del av det tidsrom som de nevnte erklæringer var inngått for og i samsvar med deres ordlyd.

6) Tvist om hvorvidt Domstolen har domsmyndighet avgjøres av Domstolen.

Artikkel 37.

Når en gjeldende traktat eller overenskomst bestemmer at en sak skal bringes inn for den domstol som skulle opprettes av Folkeforbundet eller for Den faste domstol for mellomfolkelig rettspleie, skal i forholdet mellom disse vedtekters parter Den mellomfolkelige domstol være den instans som saken skal innbringes for.

Artikkel 38.

1) Domstolen, hvis oppgave det er å avgjøre i samsvar med folkeretten de tvister som forelegges den, skal anvende:

- a. alminnelige og særlige mellomfolkelige overenskomster, som fastsetter regler som uttrykkelig er godkjent av de prosederende stater;
- b. mellomfolkelig sedvane som bevis for en alminnelig praksis anerkjent som rettslig bindende;
- c. de alminnelige rettsgrunnsetninger som er anerkjent av siviliserte nasjoner;
- d. med forbehold av bestemmelsene i Artikkel 59, rettsavgjørelser og de forskjellige nasjoners mest kvalifiserte forfatters læresetninger som et subsidiært middel til å fastslå rettsregler.

2) Denne bestemmelse gjør intet inngrep i Domstolens adgang til å avgjøre saker *ex aequo et bono*, dersom partene er enige om det.

KAPITEL III.

Rettergang.

Artikkel 39.

1) Domstolens offisielle språk er fransk og engelsk. Hvis partene er enige om at hele rettergangen skal foregå på fransk, skal dommen avsies på fransk. Er partene enige om at hele rettergangen skal foregå på engelsk, skal dommen avsies på engelsk.

2) Hvis intet er avtalt om hvilket språk skal brukes, kan hver av partene under rettergangen bruke det av de to språk som den foretrekker, og Domstolen skal avsi sin dom på fransk og engelsk. I dette tilfelle skal Domstolen samtidig treffe bestemmelse om hvilken av de to tekster skal anses som autentisk.

3) Domstolen skal etter anmodning av en av partene gi tillatelse til at denne part bruker et annet språk enn fransk eller engelsk.

Artikkel 40.

1) Saker bringes inn for Domstolen etter omstendighetene enten ved meddelelse om den særlige overenskomst eller ved skriftlig stevning, som i begge tilfelle tilstilles justissekretæren med angivelse av tvistens gjenstand og sakens parter.

2) Justissekretæren skal straks oversende stevning til alle de interesserte.

3) Han skal også underrette De Forente Nasjoners medlemmer gjennom generalsekretæren, og de andre stater som har adgang til å føre sak for Domstolen.

Artikkel 41.

1) Dersom Domstolen finner at omstendighetene krever det, har den myndighet til å angi de midlertidige forføyninger som bør tas for å bevare de enkelte parters rettigheter.

2) I påvente av den endelige dom skal partene og Sikkerhetsrådet straks underrettes om de angitte forføyninger.

Artikkel 42.

1) Partene skal representeres av fullmektiger.

2) De kan i retten assisteres av rådgivere eller advokater.

3) Partenes fullmektiger, rådgivere og advokater skal ha de privilegier og immuniteter som er nødvendige for at de fritt kan utøve sitt verv.

Artikkel 43.

1) Rettergangen faller i to deler, den skriftlige og den muntlige.

2) Den skriftlige rettegang består i oversendelse til Domstolen og partene av innlegg, motinnlegg og, om nødvendig, replikker, og likeledes alle skriftstykker og dokumenter som medfølger som støtte.

3) Disse oversendelser skjer gjennom justissekretæren i den rekkefølge og innen de frister som Domstolen bestemmer.

4) Bekreftet kopi av ethvert dokument som er fremlagt av en av partene, skal tilstilles den annen part.

5) Den muntlige rettergang består i at Domstolen hører vitner, sakkyndige, fullmektiger, rådgivere og advokater.

Artikkel 44.

1) Når det gjelder forkynnelser for andre personer enn fullmektiger, rådgivere og advokater, skal Domstolen henvende seg direkte til regjeringen i den stat på hvis område forkynnelsen skal forctas.

2) Det samme gjelder når bevisopptagelse skal foretas på åstedet.

Artikkel 45.

Rettsforhandlingene ledes av presidenten, i hans forfall av visepresidenten, og hvis begge har forfall, av den eldste av de tilstedeværende dommere.

Artikkel 46.

Rettsmøtene er offentlige, med mindre Domstolen bestemmer noe annet, eller partene anmoder om at publikum skal utelukkes.

Artikkel 47.

1) I ethvert rettsmøte føres rettsbok, som underskrives av justissekretæren og presidenten.

2) Bare denne rettsbok er autentisk.

Artikkel 48.

Domstolen skal treffe bestemmelser om saksbehandlingen og avgjøre i hvilke former og innen hvilke frister partene må nedlegge sine endelige påstander. Den skal treffe alle forføyninger med hensyn til bevisopptagelse.

Artikkel 49.

Endog før rettsforhandlingene begynner, kan Domstolen anmode fullmektigene om å fremlegge dokumenter eller avgi forklaringer. Hvis anmodningen nektes etterkommet, skal retten konstatere dette.

Artikkel 50.

Domstolen kan når som helst gi en hvilken som helst person, institusjon, byrå, kommisjon eller annen organisasjon som den måtte velge, i oppdrag å foreta en undersøkelse eller avgi en sakkyndig uttalelse.

Artikkel 51.

I rettsmøtene kan et hvilket som helst relevant spørsmål stilles til vitner og sakkyndige i samsvar med de regler som Domstolen fastsetter i det reglement som er nevnt i Artikkel 30.

Artikkel 52.

Etter at Domstolen har mottatt beviser og vitneforklaringer innen de frister som er fastsatt, kan den avskjære ytterligere muntlige eller skriftlige bevismidler som den ene av partene ønsker å forelegge Domstolen uten den annen parts samtykke.

Artikkel 53.

1) Hvis den ene av partene ikke møter eller unnlater å prosedere sin sak, kan den annen part anmode Domstolen om å avsi dom overensstemmende med dens påstand.

2) Før Domstolen etterkommer denne anmodning, må den forvise seg om at den ikke alene har domsmyndighet etter Artiklene 36 og 37, men at påstanden er vel begrunnet både faktisk og rettslig.

Artikkel 54.

1) Når fullmektigene, rådgiverne og advokatene har avsluttet sin fremstilling, som er undergitt Domstolens kontroll, skal presidenten erklære at saken opptas til doms.

2) Domstolens rådslagning om dommen skal foregå for lukte dører.

3) Domstolens rådslagning skal være og forbli hemmelig.

Artikkel 55.

1) Alle spørsmål avgjøres ved stemmeflerhet av de tilstedeværende dommere.

2) Når stemmene står likt, har presidenten eller den dommer som gjør tjeneste i hans sted, den avgjørende stemme.

Artikkel 56.

- 1) Dommen skal inneholde premisser.
- 2) Den skal nevne de dommere som har tatt del i avgjørelsen.

Artikkel 57.

Hvis dommen helt eller delvis ikke gir uttrykk for dommernes enstemmige oppfatning, har enhver dommer rett til å avgi særvotum.

Artikkel 58.

Dommen underskrives av presidenten og justissekretæren. Den avsies i offentlig rettsmøte som fullmektigene skal være behørig underrettet om.

Artikkel 59.

Domstolens avgjørelse har alene bindende virkning for sakens parter og for den sak som er pådømt.

Artikkel 60.

Dommen er endelig og kan ikke påankes. Oppstår tvist om dommens mening eller rekkevidde, skal Domstolen tolke den etter begjæring av en av partene.

Artikkel 61.

1) Revisjon av dommen kan alene begjæres når dette bygges på at det er oppdaget en kjennsgjerning av den art at den kan ha avgjørende betydning, når denne før domsavgiselsen var ukjent både for Domstolen og den part som begjærer revisjon, og forutsatt at denne parts uvitenhet ikke skyldes uaktsomhet.

2) Rettergangen i revisjonssaken begynner med at Domstolen avsier en dom som uttrykkelig fastslår at den nye kjennsgjerning foreligger og at den er av den art at revisjonssak kan åpnes, og erklærer at begjæringen er tilstedelig av den grunn.

3) Domstolen kan kreve at dommen oppfylles på forhånd, forinnan tillatelse gis til åpning av revisjonssak.

4) Revisjonsbegjæringen må fremsettes innen seks måneder etter at den nye kjennsgjerning er oppdaget.

5) Ingen revisjonsbegjæring kan fremsettes senere enn ti år etter at dommen er avsagt.

Artikkel 62.

1) Hvis en stat finner at den har en rettslig interesse som kan berøres av avgjørelsen

i saken, kan den sende en intervensjonsbegjæring til Domstolen.

2) Domstolen avgjør om begjæringen skal tas til følge.

Artikkel 63.

1) Når det gjelder tolkningen av en overenskomst som har andre kontraherende parter enn de stater som er parter i saken, skal justissekretæren straks sende alle de kontraherende parter underretning.

2) Enhver stat som har fått slik underretning, har rett til å intervenere i saken, men hvis den bruker denne rett, vil den også bli bundet av den tolkning som dommen fastslår.

Artikkel 64.

Hvis ikke Domstolen bestemmer noe annet, skal hver av partene bære sine egne saksomkostninger.

KAPITEL IV.

Betenkninger.

Artikkel 65.

1) Domstolen kan avgi betenkning om et hvilket som helst rettsspørsmål på begjæring

av et organ eller en institusjon som ved De Forente Nasjoners Pakt eller i samsvar med Paktens bestemmelser måtte være bemyndiget til å fremsette slik begjæring.

2) De spørsmål som det ønskes at Domstolen skal avgi betenkning om, skal forelegges Domstolen i en skriftlig begjæring som må inneholde en nøyaktig angivelse av det spørsmål som betenkningen skal uttale seg om, og må være ledsaget av alle dokumenter som kan tjene til å klarlegge spørsmålet.

Artikkel 66.

1) Justissekretæren skal straks sende underretning angående begjæringen om betenkning til alle de stater som har adgang til å føre sak for Domstolen.

2) Justissekretæren skal også ved en særskilt og direkte meddelelse underrette enhver stat som har adgang til å føre sak for Domstolen, og enhver mellomfolkelig organisasjon, som Domstolen eller — hvis den ikke sitter sammen — presidenten antar kan gi opplysninger om spørsmålet, om at Domstolen er villig til å motta skriftlige fremstillinger innen en frist som fastsettes av presidenten, eller til å høre muntlige frem-

stillinger om spørsmålet under et offentlig rettsmøte som holdes i dette øyemed.

3) Hvis en slik stat som har rett til å føre sak for Domstolen, ikke har mottatt den særskilte meddelelse som er nevnt i punkt 2 i denne artikkel, og uttrykker ønsket om å avgi en skriftlig fremstilling eller å bli hørt, treffer Domstolen avgjørelsen.

4) De stater og organisasjoner som har avgitt skriftlige eller muntlige fremstillinger eller begge deler, skal ha adgang til å uttale seg om de fremstillinger som andre stater eller organisasjoner har avgitt, på den måte, i den utstrekning og innen de frister som i ethvert enkelt tilfelle Domstolen, eller, hvis den ikke sitter sammen, presidenten fastsetter. Justissekretæren skal i dette øyemed i betimelig tid meddele de skriftlige fremstillinger til de stater og organisasjoner som selv har avgitt fremstillinger.

Artikkel 67.

Domstolen skal avgi sine betenkninger i offentlig rettsmøte etter at underretning er gitt generalsekretæren og representantene for de direkte interesserte medlemmer av De Forente Nasjoner, andre stater og mellomfolkelige organisasjoner.

Artikkel 68.

Når Domstolen utøver sin betenkningsevne, skal den for øvrig følge de bestemmelser i disse vedtekter som anvendes i tvistemålssaker, i den utstrekning den finner dem anvendelige.

KAPITEL V.

Endringer.

Artikkel 69.

Endringer i disse vedtekter foretas på samme måte som foreskrevet for endringer i De Forente Nasjoners Pakt, med forbehold av de bestemmelser som Generalforsamlingen etter anbefaling av Sikkerhetsrådet måtte vedta angående medvirkning av de stater som er parter i disse vedtekter, men ikke medlemmer av De Forente Nasjoner.

Artikkel 70.

Domstolen skal ha adgang til å foreslå de endringer i disse vedtekter som den måtte finne nødvendige, ved skriftlig meddelelse til generalsekretæren. Slike forslag skal behandles i samsvar med bestemmelsene i Artikkel 69.